

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Pardubicích rozhodl v hlavním líčení konaném dne 16. prosince 2019 samosoudkyní Mgr. Barborou Kocourkovou,

takto:

Obžalovaná

XXX, rozená XXX, narozená XXX, okres XXX, trvale bytem a doručovací adresa XXX, okres XXX, XXX,

je vinna, že

dne 19. 7. 2019 okolo 14.00 hod. řídila na pozemní komunikaci XXX ulice XXX vlastní osobní motorové vozidlo tovární značky XXX, které následně v této ulici u domu čp. XXX ve svém jízdním pruhu podélně zaparkovala u vyvýšeného obrubníku pravého kraje komunikace, přičemž v rozporu s ustanovením § 4 písmeno a) a § 26 odst. 1 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů,

se před otevřením svých levých předních dveří vozidla nedostatečně přesvědčila o situaci na pozemní komunikaci a bezprostředně je otevřela do jízdni dráhy cyklisty XXX, který při své jízdě na jízdním kole zn. XXX její vozidlo míjel zleva, a na tuto náhlou zcela neočekávanou překážku již nedokázal zareagovat, čímž došlo k zachycení pravé brzdové páčky a pravé rukojeti řídicí jeho jízdniho kola o vnější hranu otevřených levých předních dveří a následnému pádu cyklisty na komunikaci,

následkem tohoto pádu **poškozený XXX, nar. XXX** utrpěl zranění hlavy, s kterým byl převezen Rychlou záchrannou službou do Pardubické nemocnice, kde i přes včasné poskytnutí odborné lékařské péče dne XXX zemřel, přičemž příčinou jeho úmrtí byl úrazový otok mozku při nitrolebním poranění spočívajícím ve zlomenině lební klenby a spodiny, nitrolební krvácení a pohmoždění mozku,

Shodu s prvopisem potvrzuje Tereza Dvořáková.

tedy

jinému z nedbalosti způsobila smrt,

čímž spáchala

přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku

a odsuzuje se

podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **10 (deseti) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon uloženého trestu odnětí svobody **podmínečně odkládá** na zkušební dobu v trvání **2 (dvou) let a 6 (šesti) měsíců**.

Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku je obžalovaná povinna ve zkušební době uhradit dle svých sil způsobenou škodu a odčinit nemajetkovou újmu.

Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku se obžalované dále ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu **2 (dvou) let a 6 (šesti) měsíců**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna **na náhradě nemajetkové újmy** zaplatit poškozené **XXX**, narozené XXX, bytem XXX, částku ve výši **315 000 Kč**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna **na náhradě nemajetkové újmy** zaplatit poškozenému **XXX**, narozenému XXX, bytem XXX, částku ve výši **180 000 Kč**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna **na náhradě nemajetkové újmy** zaplatit poškozenému **XXX**, narozenému XXX, bytem XXX, okres XXX, k rukám zákonných zástupců XXX, narozené XXX, a XXX, narozeného XXX, částku ve výši **225 000 Kč**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna **na náhradě nemajetkové újmy** zaplatit poškozené **XXX**, narozené XXX, bytem XXX, okres XXX, k rukám zákonných zástupců XXX, narozené XXX, a XXX, narozeného XXX, částku ve výši **225 000 Kč**.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna **na náhradě škody** zaplatit poškozeným **XXX**, narozené XXX, a **XXX**, narozenému XXX, oba bytem XXX, okres XXX, oprávněným společně a nerozdílně, částku **23 388 Kč**.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozená **XXX**, narozená XXX, bytem XXX, okres XXX, **odkazuje** se zbytkem svého nároku na nemajetkovou újmu a náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozený **XXX**, narozený XXX, bytem XXX, okres XXX, **odkazuje** se zbytkem svého nároku na nemajetkovou újmu a náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozený **XXX**, narozený XXX, bytem XXX, okres XXX, odkazuje se zbytkem svého nároku na nemajetkovou újmu na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozená **XXX**, narozená XXX, bytem XXX, okres XXX, odkazuje se zbytkem svého nároku na nemajetkovou újmu na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, IČ: 41197518, se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, **odkazuje se** svým nárokem na **náhradu škody** na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Pardubicích podala dne 14. 11. 2019 obžalobu na obžalovanou (tehdy obviněnou) XXX pro jednání popsané ve výroku rozsudku, kterým se měla obžalovaná dopustit přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku.
2. Dne 16. 12. 2019 bylo konáno hlavní líčení. Po provedeném dokazování u hlavního líčení dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
3. Obviněná (nyní obžalovaná) v přípravném řízení uvedla, že řidičské oprávnění na skupinu B má již od svých osmnácti let. Jednou způsobila zaviněnou dopravní nehodu, a to nedáním přednosti v jízdě. Je aktivní řidička, jezdí denně. K samotné dopravní nehodě uvedla, že předmětného dne jela do XXX, kde zaparkovala v pravém jízdním pruhu ve směru ke kruhovému objezdu u prodejny XXX. Bylo to na úrovni vjezdu mezi domy. Vypnula motor, odpásala se, zavřela okénka a pootevřela dveře. Následně si dala nohu na práh, přičemž dveře byly pootevřeny tak na 18 až 20 cm. Vzadu měla svou tašku, jednalo se o velkou kabelu, kterou si stáhla dozadu doprostřed a jednou rukou v ní hledala peněženku. Tu hledala přibližně třicet sekund. Najednou se ozvala rána. Když se otočila, tak viděla pána na zemi. Před pánem bylo jízdní kolo. Ihned vyskočila z auta, přičemž u muže již byli další tři lidé včetně nějaké paní. Ta zavolala záchranku. Ona sama měla vybitý mobil. Muž, který ležel na silnici, nechtěl ležet, ale nějaký pán jej držel na silnici. Muž byl zřejmě v šoku. Podle jejího názoru muž, co spadl, musel jet velice rychle a nedodržel bezpečnou vzdálenost od jejího auta. Ona stála u obrubníku v pruhu na parkování. Jedná se o odstavný pruh na parkování. K muži dále uvedla, že měl na hlavě kšiltovku a sluneční tmavé brýle. Ty ležely na zemi. Ke dveřím potom dodala, že byly pootevřeny málo. Na dotazy policejního orgánu uvedla, že od okamžiku zastavení vozidla do otevření dveří mohlo uplynout 5 až 10 sekund. Než dveře otevřela, tak se podívala do vnějšího levého zrcátka. Neviděla nic, co by jí bránilo dveře otevřít. V kruhovém objezdu viděla jezdit auta. Na dotaz, zda po dobu, co hledala peněženku, sledovala situaci v provozu, uvedla, že hlavu měla nakloněnou dozadu, nohu měla na prahu a dveře se po celou dobu, kdy peněženku hledala, nepohnuly. Dveře prý drží. To, zda před zaparkováním ve svém směru jízdy v obci XXX, předjížděla nějaké cyklisty, neví. Do doby, než došlo k nárazu cyklisty do dveří, tyto mohla mít otevřené tak 30 sekund. Tedy v době, kdy dveře otevírala, podle jejího názoru žádný cyklista nejel. To, že v daném místě je odstavný jízdni pruh, usoudila z toho, že jsou tam po obou stranách zaparkována auta. Parkuje se tam běžně. Navíc se na místě ptala policisty a ten jí potvrdil, že se zde může parkovat. Na dotaz, zda ví, co znamená odstavný jízdni pruh, uvedla, že neví, je to místo pro parkování. To, že cyklista jel velice rychle, usoudila z toho, že v době, když se dívala do zrcátka, kde jej mohla vidět, nikoho neviděla. Navíc měl tmavé sluneční brýle. Odkud v té době svítilo slunce, neví, bylo poledne. Cyklistu poprvé zaregistrovala, až když byl na zemi. Dále dodala, že pojistnou událost na pojišťovnu nahlásila. K dotazu zmocněnce, jak daleko stála levou částí vozidla od konce parkovacího pruhu, uvedla, že neví. Mohlo to být minimálně 1 až 1,5 metru. Šíře jejího vozidla je asi 170 až 180 cm. K dotazu, jaká je šíře jízdniho pruhu, který vede ve směru ke kruhovému objezdu, uvedla okolo 6 metrů. Tedy pruh, kde stojí zaparkovaná auta, je podle ní široký minimálně 2,5 až 3 metry. Předpokládaným nárazem nedošlo k poškození vnitřní části dveří, jediné poškození byly dvě „dubky“ na hraně. Na závěr uvedla, že je jí celé věci velmi líto, ale bohužel to nelze vrátit zpět.
4. U hlavního líčení na své výpovědi z přípravného řízení setrvala. Odmítla závěry znalce z oboru doprava, že dveře byly otevřeny na 45 stupňů a více, neboť měla na prahu dveří nohu a při takovém úhlu by nemohla nohou držet dveře. Pootevřela dveře na 30 až 32 cm, resp. 18 až 20 cm byla mezera mezi dveřmi a vozidlem, 11,5 až 12 cm jsou široké samotné dveře. Dále uvedla, že místo, kde k dopravní kolizi došlo, zná velmi dobře, jezdí tam denně. Po zaparkování si nestahovala zrcátka. Před otevřením dveří se podívala do vnějšího zrcátka, kde však nic neviděla, žádného cyklisty si nevšimla. Od zastavení do otevření dveří mohlo uběhnout 5 až 10 sekund. Dveře měla otevřené asi 30 sekund. Mezitím hledala peněženku v tašce u zadních sedadel. Měla otočenou hlavu dozadu dolů. Nohu měla stále ve dveřích, nikterak s ní nehýbala. Potom přišel

náraz. Po dopravní nehodě se o zdravotní stav poškozeného nezajímala, až od vyšetřovatelky se dozvěděla, že poškozený zemřel. Do současnosti s rodinou poškozeného nekomunikovala. Jména pozůstalých zjistila až ze spisu. Shrnula, že se necítí být viníkem dopravní nehody. Má za to, že poškozený cyklista jel velmi blízko (asi 35 cm) od jejího vozu, proto zavadil o dveře. Navíc jel rychle, protože když by jel pomalu, dokázala by zareagovat.

5. U hlavního líčení byli slyšeni následující svědci.
6. Svědkyně XXX, dcera poškozeného, uvedla, že otce viděla naposledy před nehodou předchozí den. O nehodě se dozvěděla od policie. S ničím závažným se její otec neléčil. Měla s otcem standardní vztah. Byli s otcem v každodenním kontaktu, neboť bydlel u nich. Předtím se stýkali pravidelně každý víkend. Pomáhal jim s péčí o domácnost i s péčí o děti. Otec jim přispíval na domácnost. Vztah s otcem má intenzivnější než se svojí matkou. Její muž měl k jejímu otci dobrý vztah. Ztráta otce pro ně znamená hodně, protože jim chybí v domácnosti jeden člen. Děti ztratily dědečka. K dotazu doplnila, že nemusela v této souvislosti vyhledat žádného odborníka, a to ani její manžel či děti. Otec jezdil v létě do práce na kole kvůli kondici. Neměl cyklistickou přilbu.
7. Svědek XXX, zeť poškozeného, sdělil, že s tchánem spolu vycházeli dobře. Měl velmi dobrý vztah k jejich dětem, byla to jeho jediná vnoučata. O události se dozvěděl od manželky. Nemusel vyhledat žádnou odbornou psychiatrickou pomoc. Největší šok to bylo pro děti a pro manželku. Tchán jim pomáhal s dětmi, bydlel s nimi po rozvodu 5 let, pomáhal jim aktivně.
8. Svědkyně XXX uvedla, že předmětného dne jela místem, kde došlo k dopravní nehodě, na jízdním kole. Těsně za sebou registrovala cyklistu. Jel za ní rámcově v několika sekundách. Najednou uslyšela ránu, ale ta ji nevedla k tomu se otočit. Otočila se, až když viděla zastavit kamión. Následně uviděla cyklistu na zemi. Podle jejího odhadu jel cyklista přiměřenou rychlostí. Cyklista helmu neměl, nepoužíval ji. Zнала ho. Dále doplnila, že nezaregistrovala pohyb vozidla, jen měla pocit, že se něco po jejím pravém boku kolem černého auta mihlo. Zareagovala „myškou“ doleva. Žádných otevřených dveří vozidla si nevšimla, tedy se žádným otevřeným dveřím nemusela vyhýbat. Domnívala se, že v místě dopravní nehody jsou na vozovce vyjeté koleje, kterým se vyhýbá. Uvedla, že jí jako cyklistce se v daném úseku jezdí špatně, neboť pro cyklisty je tam málo místa. Když cyklistu předjíždí např. kamión, musí se přiblížit k zaparkovaným vozidlům.
9. Svědkyně XXX vypověděla, že v ten den čekala na zastávce. Dopravní kolize se stala v jízdním pruhu, který byl vzdálený cca 5 – 6 metrů od ní. Na dálku vidí výborně. Před sebou viděla, že řidička pootevřela dvířka u auta, nedokázala uvést, pod jakým úhlem. Cyklista bez helmy si toho asi nevšiml, zavadil o dvířka a spadl z kola. Mohl jet 50 až 60 cm od vozidla. Po otevření dveří došlo ke kolizi cca do 5 až 10 sekund. Nic jí ve výhledu nebránilo. Nevěděla, zda měl v době kolize na sobě sluneční brýle. Měl na sobě kšiltovku, nevěděla, zda kšiltem dopředu nebo dozadu. Jiného cyklistu vedle něho či za ním nezaregistrovala. Pokud tam jel jiný cyklista, tak si ho nevšimla. Je možné, že pohled upřela tím směrem ve chvíli otevření dveří a střetu s cyklistou. Na jízdě cyklisty jí nic neupoutalo. Snažila se cyklistovi poskytnout pomoc.
10. Svědkyně XXX vypověděla, že v ten den čekala na zastávce MHD, událost se odehrála přes silnici. Viděla až otevřené dveře, nevšimla si manévru otevření. Najednou byla rána, pán na kole o ně zavadil či je přehlédnul. Následně ležel na zemi. Cyklistu neviděla přijíždět. Nevěděla, zda tam byla nějaká časová prodleva mezi otevřením dveří a kolizí. Lekla se. Nevybavila si, zda před či za tímto cyklistou jel nějaký další cyklista. Svědkyně upřesnila, že není schopná se soustředit, neboť jí umírá maminka a má tak jiné starosti.
11. Svědkyně XXX uvedla, že v ten den čekala na zastávce. Viděla pána na kole, který neměl helmu. Předjížděl auto, následně se otevřely dveře a přišla rána. Situaci sledovala napřímo přes silnici ve vzdálenosti 15 – 20 metrů. Dále upřesnila, že cyklista přijížděl ze směru od XXX podél

zaparkovaných aut. Když se dostal na úroveň jednoho auta, tak se najednou otevřely levé přední dveře u řidiče. Nedokázala odhadnout, jak moc se dveře otevřely. Nevěděla, zda řidička nějakou končetinou zasahovala do dveří. Nic ji na jízdě cyklisty nezaujalo. Před tímto cyklistou, který spadl, si nevybavila jiného cyklistu. Cyklista nereagoval úhybným manévrem. Když míjel auta, byl v normální vzdálenosti. Nevěděla, zda měl možnost se dveřím vyhnout.

12. Svědkyně XXX vypověděla, že předmětný den byla v práci v obchodě „v XXX“. Událost se stala ve vzdálenosti cca 3 metry od obchodu. Muže viděla, až když byl na zemi. Byla za pokladnou, viděla cyklistku. Uslyšela ránu a myslela si, že spadla ona. Otočila se a cyklistka už byla za kruhovým objezdem. Cyklistovi sbírala kolo, odtlačila ho do průjezdu. Jejím odhadem mohl být čas mezi projíždějící cyklistkou a cyklistou cca 2 sekundy. Cyklista přilbu neměl.
13. Svědek XXX uvedl, že v ten den byl v XXX jako chodec. Všiml si jen toho, že muž spadl na vozovku ve vzdálenosti cca 50 – 100 metrů. Neviděl, co předcházelo pádu muže. Před mužem jela ještě nějaká cyklistka - blondýnka. Oba byli od sebe cca 2 metry. Na jízdě cyklisty ho nic neupoutalo. Viděl cyklisty cca 2 vteřiny, poté se podíval jinam a pak uslyšel ránu.
14. Ve věci byl vypracován na zranění poškozeného XXX znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, a to MUDr. Petrem Balážem a MUDr. Radovanem Havlem. Ze závěrů znaleckého posudku lze konstatovat, jaká zranění utrpěl poškozený XXX v důsledku předmětné dopravní nehody. Znalci uzavřeli, že k úmrtí poškozeného došlo v příčinné souvislosti s popsanými závažnými poraněními hlavy. Při pitvě zjištěné chorobné změny k jeho smrti bezprostředně nevedly a ani se na ní přímo nepodílely. Popsaná závažná a ke smrti vedoucí poranění hlavy vznikla tupým násilím o velké ploše a velké intenzitě, jež působilo na týlní krajinu hlavy a nitrolební struktury. Poranění pravé horní a levé dolní končetiny a jazyka vznikla tupým násilím o malé až střední intenzitě. Vznik těchto poranění lze vysvětlit nárazem zadní části hlavy do pevné ploché podložky a u končetin pak nárazem do pevné překážky a podložky. Předmětná nehoda vznik zranění poškozeného dobře objasňuje. Zbýlá poranění potom vznikla v souvislosti s poskytováním lékařské péče. Znalci také popsali, že poškozený byl téhož dne, tj. 19. 7. 2019 hospitalizován v Pardubické nemocnici, kde byl se zraněními hlavy urgentně operován a léčen. I přes intenzivní léčbu se jeho stav zhoršoval a následně dne XXX zemřel. MUDr. Petr Baláž u hlavního líčení navíc doplnil, že pokud by poškozený cyklista při jízdě řádně užil cyklistickou helmu, nemusely být následky dopravní nehody fatální. V takovém případě by nemuselo dojít ke zlomenině lebky, konkrétně týlní kosti. Nelze vyloučit z okolností úrazového děje, že by došlo k určitému typu poranění nitrolebnímu. S ohledem na intenzitu, okolnosti by se dalo hovořit o poranění těžkém ve smyslu difúzního axonálního poranění, případně i nitrolebního krvácení jako takového. Nelze vyloučit, že tato poranění by následně i s nějakým časovým odstupem či komplikacemi mohla končit smrtí.
15. Ve věci byl dále vypracován i znalecký posudek z oboru dopravy, odvětví silniční a městské, a to Bc. Danielem Pýchou. Součástí znaleckého posudku je i video z experimentu, který znalec provedl. Znalec uzavřel, že řidička vozidla XXX zastavila u pravého okraje v ulici XXX ve směru ke kruhovému objezdu. Po zastavení a uvedení vozidla do klidu bez předešlého a řádného výhledu vlevo za své vozidlo, otevřela dveře a začala hledat peněženku. V době, kdy došlo k projetí cyklistky XXX, otevřením dveří vytvořila cyklistovi XXX, jež za cyklistkou jel rychlostí 17,5 až 22,5 km/hod náhlou překážku. Na tu cyklista nestihl jakkoliv zareagovat a narazil pravou stranou řídicíků do hrany otevírajících se dveří. Hrana dveří se v době střetu nacházela minimálně 0,45 až 0,55 m (vzhledem k možné oscilaci i více) od levého boku vozidla XXX. Nedosáhla však plně polohy první možné aretace. Vzhledem k tomu za místo střetu lze v podélné rovině určit 14,9 až 15,0 m od výchozího bodu měření a 2,5 až 2,6 ± m od pravého okraje. Dveře nebyly v době střetu otevřeny plně na své maximum. Výše uvedené hodnoty bočního odstupu od boku vozidla jsou cca ve 2/5 možného rozsahu otevření. Z technického hlediska jako příčinu dopravní nehody uvedl vytvoření náhlé překážky řidičkou vozidla XXX. Ta se při vystupování z vozidla řádně o dopravní situaci za svým vozidlem nepřesvědčila. Řidička uvádí, a je to i částečně

svědecky potvrzeno, že po zastavení dveře pootevřela. Svědecké výpovědi tuto činnost také popisují, ale neuvádějí příčnou polohu otevřených dveří. Například cyklistka XXX objíždění pootevřených dveří u vozidla XXX nepopisuje, pouze periferním pohledem zaznamenala jejich možný pohyb. Řidičkou uváděná hodnota pootevření dveří o 0,2 m, která byla demonstrována dne 8. 8. 2019, je technicky nepřijatelná. Cyklista by se za tohoto stavu pohyboval v těsné blízkosti boku vozidla a došlo by ke kontaktu se zrcátkem, a to i při zavřených dveřích. Poloha 0,34 m demonstrována v den střetu již technicky umožňuje náraz cyklisty do hrany dveří, ale poloha cyklisty při této střetové poloze neodpovídá běžnému bočnímu odstupu od vozidel v daném místě (např. z důvodů nestejnorožného parkování). Z technického hlediska dveře vozu XXX před příjezdem cyklistů mohly být pootevřeny ze zámku tak, aby je bylo možné následným pohybem (např. odstrčením nohou) otevřít. V době střetu byla hodnota otevření dveří 0,45 až 0,55 m a více od levého boku vozidla. Polohy maxima možného otevření však nedosáhly, neboť není poškozen omezovač otevírání či samotné dveře na vnějšku o hranu předního blatníku. Primárním pootevřením dveří se změnila poloha zrcadlení v levém zpětném zrcátku a odraz již nezachycoval následný výskyt příjíždějících cyklistů. Respektive již nebylo možné cca 1 minutu před střetem tímto zrcátkem jakkoliv kontrolovat a pozorovat reálnou dopravní situaci za vozidlem (myšleno nastaveným výhledem). Otevřením dveří se řidička zbavila možnosti střetu zabránit výhledem do zrcátka. Není běžným řidičským návykem při hledání věcí ve vozidle (po)otevírat byt' jen částečně dveře, zejména pokud je věc v zájmu ve středu interiéru. Řidička měla možnost při pootevřených dveřích zkontrolovat dopravní situaci za vozidlem výhledem do vnitřního zpětného zrcátka či mezerou mezi rámem dveří a hranou pootevřených dveří. Při otevírání dveří, jenž dosahovaly střetové polohy, neměl cyklista reálnou možnost střetu zabránit. Možná doba pohybu dveří (i z pootevřené polohy) činila cca 1,0 až 1,3 sekundy, což je shodný čas jako reakční doba. Znalec dále zmínil, že na místě střetu se v důsledku silniční dopravy vytvořila na živčném povrchu podélná vrása. Ta odděluje běžný jízdní koridor motorových vozidel od zbývající části pozemní komunikace široké 3,1 m, kde je možné podélné parkování. Při běžném podélném parkování zbývá vlevo od boků osobních vozidel pruh široký cca 1 m. Tento bývá využíván cyklisty pro podélnou jízdu. Cyklisté tak mají takto vymezený jízdní koridor. Širší (dodávková) či s větším bočním odstupem od obrubníku parkující vozidla tento koridor zmenšují. Cyklisté jsou nuceni jet co nejbližší k podélné vráse, kterou při běžném provozu příčně nepřekonávají, neboť je proměnlivě vysoká 5 až 10 cm. Plné otevření dveří u jakéhokoli vozidla znamená příčné vyplnění tohoto jízdního koridoru, bez možnosti průjezdu cyklistů. Cyklisté jsou tak nuceni vozidla objíždět najetím do druhé poloviny šíře jízdního pruhu přes podélnou vrásu, tedy koridorem, jenž je využíván vozidly pro provoz. Znalec u hlavního líčení na svých závěrech setrval, zopakoval, že příčinou dopravní kolize bylo bezprostřední otevření dveří před příjíždějícím cyklistou. V době střetu byla hodnota otevření dveří mezi 45 až 55 cm od levého boku, neboť u dveří nedošlo k jejich vyvrácení či vylomení. Rychlost u cyklisty stanovil na 17,5 až 22,5 km/hod.. Jedná se o průměrnou rychlost cyklisty daného věku. V zásadě se rychlost cyklisty na průběhu nehodového děje nepodílela. Cyklisté do věku 18 let jsou povinni při jízdě užít cyklistickou helmu. Z jeho praxe lze uvést, že zhruba polovina cyklistů v městském provozu helmu neuzívá.

16. K důkazu byly u hlavního líčení provedeny následující listinné důkazy.
17. Nikoli zanedbatelným důkazem pro posouzení celé věci je protokol o nehodě v silničním provozu, jehož součástí je plánek místa dopravní nehody, náčrtek a pořizovaná fotodokumentace s jednotlivým popisem a přiloženým CD. Z protokolu o nehodě v silničním provozu je možné mimo jiné zjistit, že na jízdním dámském kole zn. XXX, které v době nehody řídil XXX, bylo zjištěno poškození předního kola, zadního světla a oděry na rámu. Jeho technický stav včetně brzd byl dobrý. K vozidlu řízenému obžalovanou zn. XXX bylo zjištěno, že toto mělo platnou technickou kontrolu. Dále je zde podrobně zaznamenána samotná dopravní situace včetně uvedení celkové šíře pravého jízdního pruhu o délce 6,2 m včetně pruhu zaparkovaných vozidel,

kdy tyto jsou od okraje komunikace vzdálené okolo 1,8 m. Levý jízdní pruh je také o šířce 6,2 m. Při obou stranách komunikace se nachází vyvýšený obrubník s chodníkem pro chodce. Jedná se o komunikaci o dvou jízdních pruzích, které jsou od sebe odděleny vodorovným dopravním značením Podélná čára souvislá. Komunikace je v dobrém technickém stavu. Na místě potom byla zajištěna krevní stopa na komunikaci, a to v pravém jízdním pruhu u středové části komunikace. Dále zde bylo označeno i kolo a vozidlo, kdy tato byla ohledána.

18. Z protokolů o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem, které byly vypracovány ve vztahu k poškozenému XXX, bylo zjištěno rozbořením jeho krve, že nejevil známky požití alkoholu a tento u něho ani nebyl v krvi zjištěn. Také ze záznamu o dechové zkoušce provedené u obžalované XXX vyplývá, že neřídila motorové vozidlo pod vlivem alkoholu. Bylo doloženo, že v místě dopravní nehody se kamerový systém nenachází.
19. Na základě dokazování provedeného u hlavního líčení, kdy byly hodnoceny důkazy jednotlivě i ve vzájemné souvislosti ve smyslu § 2 odst. 6 tr. řádu, soud uzavřel, že vina obžalované pro skutek popsany ve výrokové části rozsudku byla spolehlivě prokázána.
20. Okresní soud na základě shora uvedeného uzavřel, že obžalovaná svým nedbalostním jednáním naplnila znaky skutkové podstaty přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku. Sama obžalovaná zavinění na dopravní nehodě s fatálními následky na své straně neshledala. Pouze připustila, že po zastavení vozidla pootevřela dveře a to na takovou vzdálenost, že si nohou dveře podepřela, nedošlo fakticky k jejich otevření. Vzdálenost dveří korigovala z 18 – 20 cm na celkových 32 cm s přihlédnutím k šíři dveří. Po celou dobu, co byly dveře takto pootevřené, s nimi žádným způsobem nepohybovala. V době, kdy tento manévr prováděla, neviděla, že by se za ní pohybovalo nějaké vozidlo či nějaký cyklista. Naopak uvedla, že poškozený cyklista jel nepřiměřeně rychle, navíc velmi blízko jejího vozu, následkem čehož zavadil o její pootevřené dveře. Dle soudu byla obžalovaná ze svého jednání usvědčována výpověďmi (na věci nezajímavých) svědků zejména XXX, XXX a XXX, kteří dopravní nehodu sledovali, ale zejména oběma znaleckými posudky. Obžalovaná dopravní kolizi zavinila tím, že zcela náhle a neočekávaně otevřela přední levé dveře vozidla, aniž by se dostatečně přesvědčila o situaci na pozemní komunikaci. Dveře otevřela do takové míry, že musely být otevřeny minimálně v rozpětí 0,45 – 0,50 metrů, tedy nikoliv pouze pootevřeny, jak obžalovaná popsala. Navíc byly pootevřeny celou dobu, kdy ona měla provádět úkon v kabelce za sedadlem. Svědkyně XXX vypověděla, že když se poškozený cyklista dostal na úroveň vozidla, tak se najednou otevřely přední dveře u řidiče. Znalec z oboru dopravy přitom potvrdil, že poškozený na takto neočekávané otevření dveří 0,45 – 0,50 m nebyl schopen reagovat a vznikla mu nečekaná překážka. V tak krátkém časovém sledu nebyl schopen se vyhnout „myškou“. Navíc znalec uvedl, že rychlost cyklisty se na průběhu nehodového děje nepodílela. Tvzení obžalované o nepřiměřené rychlosti cyklisty byla vyvrácena i výpověďmi slyšených svědků, kteří na jízdě poškozeného cyklisty před střetem neshledali nic podezřelého. Sama svědkyně XXX, za kterou se poškozený cyklista v bezprostřední vzdálenosti pohyboval, uvedla, že poškozený jel přiměřenou rychlostí. Z výpovědi XXX a XXX vyplynulo, že oba cyklisté (poškozený) i XXX se pohybovali za sebou v bezprostřední vzdálenosti cca 2 metry, z pohledu času cca 2 sekundy. Cyklistka jedoucí před poškozeným, XXX, uvedla, že letmo něco zaregistrovala, na což reagovala „myškou“. Z její výpovědi je zřejmé, že se nejednalo o vjem, který by měla možnost vidět před sebou, nebo na který by musela reagovat, ale svědčí to o tom, že něco mohla zaregistrovat za sebou. Svědkyně XXX připustila, že pohled na vozidlo obžalované upřela ve chvíli otevření dveří a střetu s poškozeným, proto jí nějaký jiný cyklista mohl „uniknout“. Tedy lze usoudit, že zmiňovaná svědkyně registrovala samotný náraz, ale neregistrovala přesně to, co mu předcházelo. Svědkyně XXX potvrdila, že viděla otevření dveří a náraz, ale nedokázala upřesnit, kdy k tomu otevření dveří došlo a za jaký časový okamžik došlo k nárazu. Vysvětlila svoji závažnou osobní situaci.

21. Stěžejním (nikoli však výlučným) pro posouzení zavinění obžalované je vypracovaný znalecký posudek z oboru dopravy. Soudní znalec měl možnost ohledat jízdní kolo poškozeného i vozidlo, které řídila obžalovaná, dále shlédnout přímý silniční úsek, kde k jednání došlo a porovnat všechny výškové rozměrové parametry. Simulačně vyhotovil situace, za jakých by podle jeho názoru ke střetu vůbec nedošlo. Znalec u hlavního líčení zdůraznil, že střet odpovídá otevření dveří minimálně v rozestupu 0,45 – 0,50 metrů a odpovídá to náhlému nečekanému otevření dveří, v čemž shledal příčinu dopravní nehody.
22. Obžalovaná přitom dle svého tvrzení poškozeného ani před ním jedoucí cyklistku nezaregistrovala, z čehož lze usoudit, že situaci v provozu nesledovala, resp. chybně vyhodnotila. Okresní soud připomíná, že tento dopravní úsek dle svého tvrzení znala velmi dobře, jedná se o místo, kde se běžně v minulosti pravidelně pohybovala a ví tedy, jaká je zde dopravní situace. O to více musela předpokládat, že má dbát zvýšené opatrnosti, neboť v místech, kde se jízdní koridor blíží ke kruhovému objezdu, se vozovka zužuje. Vzhledem k tomu je pro cyklisty, kteří se zde mohou pohybovat a pohybují se zde, velice obtížné udržet jízdní směr v situacích, že zde běžně při krajnicích zastavují vozidla. Navíc je v místě dopravní nehody tzv. vrása, o které podrobně hovořil znalec Bc. Pýcha. Řidičský manévr, který obžalovaná provedla tím, že na místě zastavila při pravém kraji komunikace podélně, není v tomto silničním úseku shledáván zakázaným. Současně si však musela být vědoma toho, že právě s ohledem na hustotu silničního provozu, podélném parkování vozidel při krajích komunikace a projíždění cyklistů, kteří zde nemají cyklistickou stezku, se může při nedostatečném sledování dopravní situace a náhlém otevření dveří tohoto závažného jednání dopustit. To také ve svém důsledku nastalo a vedlo k těm nejzávažnějším následkům v podobě pádu cyklisty a jeho následnému úmrtí.
23. Obžalovaná porušila povinnost upravenou v ustanovení § 26 odstavec 1 zákona číslo 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Svým jednáním, kdy se nedostatečně přesvědčila o situaci na pozemní komunikaci, náhle zcela neočekávaně pro cyklistu pohybujícímu se po vozovce, vytvořila takovou překážku, že na ni nebyl schopen včas reagovat. V důsledku toho došlo k zachycení pravé brzdové páčky a pravé části rukojeti řídicích jím řízeného jízdního kola o vnější hranu levých předních dveří vozidla. To ve svém důsledku vedlo k pádu poškozeného XXX na komunikaci a zranění hlavy, jež bylo bezprostřední příčinou, která vedla k jeho úmrtí. Tedy obžalovaná porušila povinnost, která je upravena v § 26 odstavec 1 výše uvedeného zákona, a z níž vyplývá, že řidič smí otevírat dveře vozidla jen tehdy, není-li tím ohrožena bezpečnost jiných účastníků provozu na pozemních komunikacích. Její jednání v důsledku vedlo až k tomu nejzávažnějšímu následku, tedy k úmrtí poškozeného, které je v příčinné souvislosti s dopravní nehodou. S ohledem na tyto okolnosti je zavinění na straně obžalované shledáváno ve formě nedbalosti vědomé ve smyslu § 16 odstavec 1 písmeno a) trestního zákoníku, neboť ta mohla výše uvedené okolnosti předpokládat, ale bez přiměřených důvodů, přesvědčení se o silničním provozu, spoléhala, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí.
24. V provedeném znaleckém posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství bylo podrobně popsáno, jaká zranění poškozený utrpěl. Taktéž bylo znalci zkonstatováno, že se jednalo o tak závažná zranění, že tato nebyla slučitelná s jeho dalším životem. Výše uvedená zranění byla bezprostřední příčinou úmrtí poškozeného. Tedy úmrtí poškozeného je v přímé souvislosti s dopravní nehodou, kterou obžalovaná svým jednáním způsobila.
25. Nelze odhlédnout od toho, že z provedeného dokazování, zejména z výpovědi svědků, z protokolu o dopravní nehodě, konečně i ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství bylo zjištěno, že poškozený neužil při jízdě ochrannou přilbu. Soudní znalec u hlavního líčení potvrdil, že při správném užití funkční cyklistické helmy by v případě poškozeného velmi pravděpodobně vznikla poranění, která mají ze soudně lékařského hlediska povahu a charakter poranění těžkého. Je možné připustit, že užitím cyklistické helmy, by k úmrtí poškozeného nemuselo nutně dojít.

26. Při posuzování významu různých příčin, které vedou ke vzniku následku z pohledu trestního práva významnému, dochází-li k porušení povinností více osob, se uplatní tzv. princip gradace příčinné souvislosti. Jeho podstata je prezentována např. v usneseních Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2016, sp. zn. 15 Tdo 944/2015, ze dne 16. 8. 2017, sp. zn. 3 Tdo 926/2017 či ze dne 14. 10. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1064/2015.
27. V prvním uvedeném usnesení Nejvyšší soud připomíná obecná teoretická východiska odborné literatury, podle nichž je příčinný vztah obligatorním znakem objektivní stránky trestného činu, a proto pachatel může být trestně odpovědný za trestný čin jen tehdy, pokud svým jednáním skutečně způsobil trestněprávně relevantní následek. Není-li zde příčinný vztah, nelze mu k tíži přičítat následek, což pak vede k tomu, že odpadá i jeho trestní odpovědnost. Příčinnou souvislost je třeba zkoumat vždy konkrétně na základě zjištěných okolností případu se zdůrazněním hlavních a rozhodujících příčin, což však na druhé straně neznamená, že jen hlavní příčiny jsou právně relevantní, a že je možno zcela vyloučit příčiny vedlejší či podřadné. Vzhledem k tomu, že trestným činem je pouze čin, který má znaky některé skutkové podstaty jako typizovaného jednání společensky škodlivého, je třeba zkoumat příčinný vztah v jeho konkrétní podobě, tj. protiprávní jednání pachatele směřující ke konkrétnímu trestněprávně relevantnímu následku, přičemž je třeba si uvědomit, že jednání pachatele jako příčina následku není vždy stejné a stejnorodé. Zásada, že jednotlivé příčiny a podmínky nemají pro způsobení následku stejný význam, se označuje jako zásada gradace příčinné souvislosti. Důležité je, aby jednání pachatele bylo z hlediska způsobení následku příčinou dostatečně významnou. Míra způsobení následku přitom může klesnout až na tak nepatrný stupeň, že příčinná souvislost je prakticky bez významu, a tedy o trestný čin nejde.
28. Poslední dvě citovaná usnesení se týkají možného spoluzavinění poškozeného na smrtelné dopravní nehodě tím, že nebyl připoután bezpečnostním pásem. Z uvedených usnesení mimo jiné vyplývá, že aby mělo spoluzavinění poškozeného vliv na samotnou právní kvalifikaci, musí být takové spoluzavinění mnohem významnější, než je pouhé nepřipoutání se bezpečnostním pásem.
29. Rozhodnutí týkající se užití bezpečnostního pásu (kdy nejde o nyní projednávaný případ) okresní soud zmiňuje pro porovnání. Zatímco připoutání se bezpečnostním pásem je zákonná povinnost, užití ochranné cyklistické helmy pro cyklistu staršího 18 let nikoli.
30. V souvislosti s užitím (resp. neužitím) cyklistické helmy okresní soud odkazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2018, sp. zn. 4 Tdo 301/2018 či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 6 Tdo 663/2016. Z prvního citovaného rozhodnutí se podává, že povinnost použít ochrannou přilbu schváleného typu za jízdy na kole, mít ji nasazenou a řádně upevněnou na hlavě má podle § 58 odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích toliko cyklista mladší 18 let. Jízda dospělého cyklisty bez ochranné přilby navíc není podle ustálené judikatury takovou okolností, která by byla způsobilá vyloučit trestní odpovědnost pachatele. V citovaném rozhodnutí navíc nedostatek ochranné přilby u poškozené nezakládá ani její spoluzavinění, kdy tato jela rovně, pomalu. Naopak jednání pachatele spočívalo v tom, že cyklistku přehlédl a nedal jí přednost v jízdě, tedy nerespektoval pravidla přednosti v jízdě. Pachatel svým jednáním porušil důležitou povinnost uloženou mu zákonem a naplnil skutkovou podstatu přečinu usmrcení z nedbalosti dle § 143 odst. 2 tr. zákoníku. V porovnání s nyní projednávanou věcí, kdy porušení povinnosti obžalované nebylo shledáno jako důležité ve smyslu § 143 odst. 2 tr. zákoníku, neužití cyklistické přilby poškozeným soud zhodnotil jako jeho spoluzavinění byť v nikoli významné míře (ve výši 10%).
31. V nyní projednávané věci okresní soud uzavřel, že obžalovaná porušila shora uvedenou povinnost uloženou jí podle zákona, způsobilá dopravní nehodu, při které došlo ke smrti jedné osoby. Pokud by nebylo jejího jednání, tedy pokud by primárně neporušila dopravní předpisy, k popsaným následkům by nedošlo. V projednávané věci byla existence příčinného vztahu mezi

jednáním obžalované a vznikem těchto následků spolehlivě zjištěna. V jejím jednání, kterým porušila citovaná ustanovení zákona o silničním provozu, lze spatřovat jednu z příčin, ve svých důsledcích ale rozhodující, takto vzniklých následků. Okolnost, že by v případě správného užití funkční cyklistické přilby utrpěl poškozený těžkou újmu na zdraví (s největší pravděpodobností nikoli smrtelná zranění), jak uzavřel znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, našla odraz v míře jeho spoluzavinění (a následně i ve výroku o náhradě škody). Spoluzavinění u poškozeného okresní soud ohodnotil na 10 %. Okresní soud však spoluzavinění poškozeného považoval za natolik malé, že nemohlo ovlivnit rozsah trestní odpovědnosti obžalované za způsobené následky. Okresní soud zdůrazňuje, že obžalovaná nese převažující podíl viny na následcích, které zapříčinila v souvislosti s porušením řídicích povinností, jejichž porušení zpravidla vždy představuje nebezpečí pro lidský život a zdraví. Okresní soud při určení míry spoluzavinění poškozeného vycházel i z rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, č.j. 23 Cdo 4111/2011 či ze dne 30. 9. 2009 sp. zn. 25 Cdo 2451/2007. Z prvního citovaného rozsudku mimo jiné vyplývá, že konečná úvaha o tom, nakolik se na způsobení škody podílel sám poškozený, a tedy v jakém rozsahu nese škodu sám, odvisí vždy od okolností konkrétního případu po porovnání všech příčin vzniku škody jak na straně škůdce, tak na straně poškozeného. V druhém citovaném rozsudku se podává, že pokud poškozený vědomě podstoupí jízdu vozidlem, které řídila osoba, o níž věděl, že její řídicí schopnosti jsou ovlivněny požitím alkoholu, podstatně přispěl ke vzniku škodlivého následku. V daném případě poškozený sám v podnapilém stavu absolvoval cestu s řidičem, o němž věděl, že je rovněž pod vlivem alkoholu, navíc za nepříznivých povětrnostních podmínek. Podíl takového spolujezdce na způsobené újmě byl shledán jako vyšší než 20 % a limitně se může blížit až jedné polovině.

32. Při úvaze o druhu a výměře trestu soud postupoval podle § 38 a násl. tr. zákoníku, přihlížel k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům obžalované, k jejímu dosavadnímu způsobu života a možnosti její nápravy. Dále bylo posuzováno i chování obžalované po činu, zejména k její snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu. Soud hodnotil i účinky a důsledky, které lze očekávat od trestu pro budoucí život obžalované.
33. Povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení a následky činu, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou zavinění a pohnutkou, záměrem nebo cílem. Soud hodnotil polehčující a přitěžující okolnosti podle § 41 a § 42 tr. zákoníku, dobu, která uplynula od spáchání trestného činu, případnou změnu situace a délku trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu.
34. Obžalovaná ke své osobě uvedla, že pracuje ve spol. XXX a.s. jako administrativní pracovnice s příjmem asi 20 000 Kč. Nemá žádný majetek vyšší hodnoty, žádné dluhy.
35. K osobě obžalované bylo zjištěno, že na pracovišti je kladně hodnocena. V opisu z evidence přestupků i v opisu z evidence rejstříku trestů nemá obžalovaná žádný záznam. Ve výpisu z evidenční karty řidiče má jeden záznam z roku 2017, kdy byla postižena za nedání přednosti v jízdě blokovou pokutou ve výši 500 Kč. Vzhledem k shora uvedenému (i přes jeden bagatelní přestupek v dopravě) je u obžalované polehčující okolností dosavadní řádný život, přitěžující okolnosti zjištěny nebyly. Za přiměřený trest v rámci zákonné trestní sazby, která podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku činí až 3 roky, shledal soud trest odnětí svobody při spodní hranici zákonné trestní sazby, tedy v trvání 10 měsíců. Soud v projednávané věci nepovažoval za nezbytné uložit trest odnětí svobody jako trest nepodmíněný. Výkon trestu odnětí svobody byl proto obžalované podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 2 let a 6 měsíců, tedy na středně dlouhou zkušební dobu. Dle § 82 odst. 1 tr. zákoníku zkušební doba činí 1 rok až 5 let.
36. Soud dále obžalované uložil podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel, neboť obžalovaná spáchala přečin v souvislosti s řízením motorového vozidla. Trest zákazu činnosti byl obžalované stanoven na dobu 2 let a 6 měsíců. Výměra tohoto trestu je 1 rok až 10 let. Zákaz řízení motorových vozidel byl vzhledem

k dopravní povaze činu a fatálním následkům na zdraví, životě poškozeného dle soudu nutnou sankcí. Zcela na okraj okresní soud podotýká, že po uplynutí poloviny trestu zákazu činnosti může obžalovaná požádat o upuštění od výkonu jeho zbytku.

37. Pozůstalí po poškozeném se přihlásili se svými nároky do trestního řízení. Konkrétně XXX (dcera), XXX starší (zet'), XXX (vnučka), XXX mladší (vnuk), požadovali přiznání nemajetkové újmy dle § 2959 a § 2961 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen NOZ). Pozůstalí XXX a XXX navíc požadovali i náhradu majetkové újmy za vynaložené náklady pohřbu.
38. Při posuzování oprávněnosti a výše nároků na odškodnění všech shora uvedených pozůstalých (blíže konkretizovaných v záhlaví tohoto rozsudku) po zemřelém XXX ohledně nemajetkové újmy – duševních útrap ve smyslu § 2959 NOZ, považoval okresní soud za nutné zohlednit doporučující stanovisko Nejvyššího soudu vycházející z rozsudku ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. 4 Tdo 1402/2015. Ve svém vyjádření publikovaném v tisku i na webových stránkách poukázal Nejvyšší soud, který dlouhodobě shromažďuje stovky rozhodnutí trestních soudů vztahujících se k dané problematice, na značné rozdíly ve výši přiznávaných nároků i v porovnání s částkami, které jsou přiznávány v zahraničí, a rámcově doporučil stanovit výši těchto náhrad v nejběžnějších případech v rozmezí 240 000 – 500 000 Kč. Vyloučit však nelze, s přihlédnutím ke specifickým okolnostem, ani prolomení takto uvedeného rozpětí.
39. V projednávané věci okresní soud vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 8. 2016, sp. zn. I. ÚS 3456/15, ze kterého vyplývá, že adhezní (trestní) řízení ve své podstatě nahrazuje občanskoprávní řízení, v němž by jinak byl nárok na náhradu škody uplatňován. Vzhledem k tomu, že výrok trestního soudu o náhradě škody je exekučním titulem, má trestní soud v adhezním řízení povinnost postupovat co do odůvodněnosti svého rozhodnutí se stejnou péčí jako civilní soud, který rozhoduje o náhradě škody ve věcech občanskoprávních. V nyní posuzovaném případě šlo o relutární náhradu škody podle § 2959 NOZ, podle kterého při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželů, rodičů, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. V souvislosti s rozhodováním o výši relutární náhrady škody shrnul Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 2844/14 judikaturou ustálená kritéria pro její určení. Jedná se o kritéria, která lze shledat jak na straně poškozeného (pozůstalého), tak na straně škůdce (osoby odpovědné). Okolnosti, jež je třeba zkoumat na straně poškozeného, mohou být podle rozvíjející se doktríny zejména a) intenzita vztahu žalobce se zemřelým, b) věk zemřelého a pozůstalých, c) otázka hmotné závislosti pozůstalého na usmrcené osobě, d) případné poskytnutí jiné satisfakce. Pro výši náhrady je kvalita vzájemného vztahu klíčová. Okolnosti na straně osoby odpovědné (původce zásahu) jsou a) postoj žalovaného (lítost, náhrada škody, omluva aj.), b) dopad události do duševní sféry původce – fyzické osoby, c) jeho majetkové poměry, d) míra zavinění ev. míra spoluzavinění usmrcené osoby.
40. Okresní soud konstatuje, že skutečnost ohledně neuzití ochranné helmy u poškozeného neměla vliv na právní kvalifikaci jednání obžalované, na druhou stranu však byly poměrně kráceny nároky poškozených týkající se nemajetkové újmy. Z pohledu okresního soudu listiny předložené zmocněncem poškozených dovolovaly rozhodnout (byť částečně) o nárocích poškozených týkající se nemajetkové újmy. Okresní soud navíc provedl u hlavního líčení výslech pozůstalé dcery i zetě. Příbuzenské vztahy pozůstalých byly doloženy rodnými listy případně oddacími listy. Poškození XXX a XXX se vyjádřili k tomu, jakým způsobem je dopravní nehoda a její fatální následky zasáhly. Z těchto vyjádření, ale i celé řady fotografií je zřejmé, že se jednalo o rodinu s intenzivními, nadstandardními vzájemnými vztahy. Rodina při sobě stála, její členové si vzájemně pomáhali.
41. U poškozené XXX (dcery) bylo třeba hodnotit intenzitu zásahu do jejích osobnostních práv jako nejvýraznější a míru duševních útrap za nejcitelnější. Přišla o osobu (otce), se kterým měla

bezproblémový vztah. XXX. S otcem spolu 5 let bydleli a vzájemně si pomáhali. S ohledem na uvedená hlediska a s odkazem na dosavadní judikaturu, přiznal této poškozené okresní soud ve smyslu § 2959 NOZ nárok na vyplacení peněžité náhrady ve výši 315 000 Kč.

42. Okresní soud přiznal požadovanou nemajetkovou újmu i vnoučatům a zeti poškozeného. Ve shora citovaném rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, č.j. 4 Tdo 1402/2015, se podává, že obvyklá náhrada nemajetkové újmy je pro skupinu citově nejbližších osob, jakými jsou rodiče, děti, manželé. Citované rozhodnutí připouští možnost náhrady nemajetkové újmy i příbuzenským vazbám dalším, kdy je nutno rozpětí (240 000 Kč až 500 000 Kč) přiměřeně modifikovat, což bylo v projednávané věci zohledněno v přiznání náhrady nemajetkové újmy s ohledem na znění § 2971 NOZ. S odkazem na dosavadní judikaturu, přiznal těmto poškozeným okresní soud ve smyslu § 2959 NOZ nárok na vyplacení peněžité náhrady, vnoučatům ve výši 225 000 Kč a zeti ve výši ve výši 180 000 Kč. U nezletilých vnoučat přiznanou náhradu okresní soud směřoval k rukám jejich zákonných zástupců (rodičů). Jen pro úplnost okresní soud uvádí, že nemajetkovou újmu přiznal pozůstalým vnoučatům vyšší než pozůstalému zeti a to z následujících důvodů. Z výsledku pozůstalého zetě poškozeného vyplynulo, že smrt poškozeného způsobila velkou bolest zejména jeho ženě a dětem. Ostatně i dcera poškozeného potvrdila, že její otec se o vnoučata velmi často staral.
43. Přiznaná nemajetková újma byla u každého poškozeného ponížena o 10 % (míra spoluzavinění poškozeného XXX), kdy bylo původně vycházeno z částky 350 000 Kč u poškozené dcery, z částky 250 000 Kč u poškozených vnoučat a z částky 200 000 Kč u poškozeného zetě.
44. U všech přiznaných náhrad nemajetkové újmy okresní soud ve smyslu shora citované judikatury zohlednil na straně obžalované její postoj, kdy nelze odhlédnout, že pozůstalé, ač jí ze spisu musely být známy jejich kontakty, nikterak neoslovila a neomluvila se jim. V přípravném řízení pouze uvedla, že jí je celé věci líto. Pokud jde o majetkové poměry obžalované, které bylo nutno taktéž zohlednit pro možnost reálného uspokojení přiznaných nároků, tak okresní soud uvádí, že obžalovaná má stabilní příjem, nemá sice žádný majetek vyšší hodnoty, na druhou stranu nemá ani žádné dluhy, žádnou vyživovací povinnost. Úvahy o majetkových poměrech se musí do odůvodnění o nároku na náhradu nemajetkové újmy promítnout a není možné, aby se jimi soud vůbec nezabýval, a to ani tehdy, pokud jde o případ újmy způsobené provozem vozidla, na kterou se vztahuje pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, což je projednávaný případ. Okresní soud přiznal jednotlivým poškozeným nárok na nemajetkovou újmu nepřesahující celkově částku 1 000 000 Kč. Pokud pojišťovna určitý nárok nebude hradit, či bude hradit jen zčásti, bude povinna, případně ve splátkách, jej hradit obžalovaná. Nelze odhlédnout od toho, že se jedná o člověka v produktivním věku, navíc při absenci zdravotního omezení.
45. Pokud jde o náhradu (majetkové) škody, tak okresní soud přiznal poškozeným XXX a XXX náhradu škody za náklady pohřbu, neboť byly řádně listinnými důkazy doloženy. Tuto náhradu okresní soud taktéž ponížil 10%, proto jim byla přiznána částka 23 388 Kč (oproti původně požadované částce 25 987 Kč).
46. Se zbývající částí uplatněných nároků na nemajetkovou újmu a náhradu škody byli všichni shora uvedení poškození odkázáni podle § 229 odst. 2 tr. řádu na řízení ve věcech občanskoprávních.
47. Poškozená Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky se připojila se svým nárokem do trestního řízení, k hlavnímu líčení však výši nepřesnila ani nedoložila, proto byla dle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze do osmi dnů od doručení jeho opisu podat k Okresnímu soudu v Pardubicích odvolání. O odvolání rozhoduje Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, a poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy, pro nesprávnost výroku o náhradě škody nebo nemajetkové újmy. Rozsudek lze napadnout odvoláním také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, pokud toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout též příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh.

Odvolání musí být ve stanovené lhůtě odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Odvolání lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.

Právo podat odvolání nemá ten, kdo se ho platně vzdal.

Pardubice 16. prosince 2019

Mgr. Barbora Kocourková v. r.
samosoudkyně